

Vuoroasuminen ja elatus verkostokoulutus 28.10.24

Perheoikeudelliset palvelut

lastenvalvojat Satu Ruuth ja Kati Leppäkoski

VUOROASUMISESTA KUULTUA EI-FAKTA

Elatusta ei tarvitse
maksaa

Sopimus halutaan
tehdä ennen kuin
järjestelyä on
kokeiltu

Sopii kaikille
lapsille

Elatus voidaan
ratkaista
vuoroasumisen
laskurilla

Lastenvalvoja
päättää elatusavun
määrästä

Faktaa vuoroasumiseen (LhL 190/2019)

Lapsella voi olla vain yksi virallinen osoite-> huom. Koulun- ja päiväkotijärjestelyt

Vanhemmat voivat maksaa elatusta toisilleen riippumatta kummassa osoitteessa lapsi on kirjoilla

Lapsen mielipide keskeinen-> selvitettävä* ennen kuin sopimus vahvistetaan

Lapsi on vähintään 40% ajasta toisen vanhemman luona

Vuoroasumisen sopimus on aina toistaiseksi voimassa

KESKEINEN TERMISTÖ ELATUSTA KOSKIEN

Elatusvelvollinen (EV)	KUMPI TAHANSA VANHEMPI, yleensä tällä termillä tarkoitetaan vanhempaa, jonka luona lapsi ei asu. Vuoroasumisessa lain näkökulmasta molemmat yhdessä
Elatusapu	Rahasuoritus*, jolla vanhempi osallistuu lapsen elatukseen
Elatustuki	Kelan vanhemman puolesta maksama TUKI, kun vanhemmalla on joko puutteellinen elatuskyky tai EV on LAIMINLYÖNYT elatuksen maksamisen
Lapsilisä	Kelan etuus vanhemmalle, jonka luona alle 17 v. lapsi asuu (poikkeuksia on)
Yksinhuoltajakorotus	Kelan etuus lapsen kanssa asuvalle vanhemmalle, jolla ei ole kumppania samassa osoitteessa (harhaanjohtava, usein väärinymmärretty)EI LIITY HUOLTOON

Lapsen elatuksen tarpeen muodostuminen

Yleiset elinkustannukset lapsen iästä riippuen 359€/418€/563€/kk

Asumiskustannukset/kk

Osa vanhemman / vanhempien asumiskuluista

Päivähoito/ iltapäiväkerhomaksut/kk

Harrastuskustannukset/kk

(esim. lajikohtaiset kuukausimaksut)

Vakuutusmaksut/kk

Terveydenhoidon kustannukset/kk

NÄMÄ YHDESSÄ = LAPSEN ELATUKSEN TARVE/kk

Yleiset elinkustannukset lapsen iän perusteella 359€/418€/563€/kk

*Ruokamenot	49%
*Vaatteet ja jalkineet	9 %
*Informaatiomenot	20%
*Pienet terv. huoll.menot	3%
*Muut arkimenot	19%

Elatuksen laskeminen ja elatuskyky

Elatuksen laskeminen ja oikeusministeriön ohjeistus siinä huomioitavista seikoista

- Vanhemman tulo= nettotulo (+ mahdollinen ulosottoon menevä osuus)
- Vanhemman mahdolliset pääomatulot nettona
- Menoina laskelmassa huomioidaan vanhemman yleiset elinkustannukset ja asumiskulut, työmatkakulut, opintolainan lyhennys ja –korko, välttämättömät terveydenhoitokulut, muu elatusvastuu
- Laskelma ARVIOI annettujen tietojen perustella lapsen elatuksen tarpeen ja esittää sen jakamista vanhempien suhteellisen elatuskyvyn mukaisesti
- Tilanteet, joissa toisella tai molemmilla on puutteellinen tai puuttuva elatuskyky...
- Elatuslaskurin tulos kuvaa tätä hetkeä, eikä ennakoi muutoksia. Muutokset (esim. Toisen vanhemman avoliitto/uusi lapsi) aiheuttaa usein erilaisen laskelman lopputuloksen ja elatuksen tarkistusperusteen
- Määräaikaiset sopimukset voivat suojata kohtuuttomaan tilanteeseen joutumiselta. Ongelmallinen tilanne voi syntyä, jos vanhemmat eivät saa sovittua elatuksen jatkosta. Ohjaus oikeusavun pariin...

Esimerkki 1. elatuslaskelmasta

Laskelma, jossa lapset (4 v. ja 5 v.) tapaavat etävanhempaa kahtena viikonloppuna kuukaudessa, ja vanhemmilla on hyvin erilainen elatuskyky

Esimerkki 2. elatuslaskelmasta

Saman perheen lapsista toinen tapaa vanhempaa ja toinen vuoroasuu

Tapaamisoikeussopimus vai vuoroasuminen ja elatus?

Vanhemmat ratkaisevat, minkä sopimuksen haluavat tehdä

Tapaamisoikeudesta sopiminen (LhL361/1983)

- Asuminen yhden vanhemman luona
- Voimassa määräajan tai toistaiseksi
- Jos tapaamiset alle 7 yötä/kk ei tehdä luonapitovähennystä
- Voidaan käyttää laskuria apuna, ja sen rooli korostuu jos elatuskyky jää puutteelliseksi, jotta vanhempi saa "erotustuen" Kelasta
- Elatusvelvollinen on aina se, jonka luona lapsi ei asu
- Vanhemmilla on sopimusvapaus. Kela vaatii elatussopimuksen maksaakseen elatustukea

Vuoroasumisesta sopiminen (LhL 190/2019)

- Asuminen väh. 40 % molempien luona
- Voimassa toistaiseksi
- Yleisten elinkustannusten ja lapsen menojen jakaminen keskeistä
- Vanhempien kanssa on (laskelman ohella) keskeistä puhua, miten lapsen kustannukset jaetaan (X % / X%)
- Kumpi tahansa vanhempi voi maksaa toisilleen elatusta lapsesta riippumatta missä lapsi on kirjoilla, ja tätä laki korostaa
- Vanhemmilla on sopimusvapaus. Kela vaatii elatussopimuksen maksaakseen elatustukea

Lopuksi

- Elatuksen ratkaisemiseen tarvitaan vanhemmilta riittävää yhdenmukaista tahtotilaa ja kykyä löytää ratkaisuja. Joskus jo laskelman tekeminen laukaisee riitatilanteen tai sytyttää sen
- Lastenvalvojien ammattitaito auttaa tuomaan vanhemmille esiin heidän käytössään olevia vaihtoehtoja (Joskus lyhytkin sopimus on merkityksellinen)
- Sopimuksilla on riitoja ehkäisevä vaikutus (oli aihe asuminen tai elatus)
- Lastenvalvojan luo vanhemmat kutsutaan yhdessä, mutta toimimme joustavasti mm. Toinen vanhempi osallistuu etäyhteyden kautta, jne.
- KYSYMYKSIÄ?

Vinkit ja yhteystiedot ammattilaisille

- Vuoroasumisen tilanteessa, kuten muutoinkin elatuksen ratkaisu on yksilöllistä arviointia ja keskustelua vaativaa. Ohjaa asiakkaat yhdessä ammattilaisen luo perheoikeudellisiin palveluihin
- Lastenvalvojan luona tarjotaan ammattilaisen ohjausta lasten asioiden sopimisessa elatuksen, huollon, tapaamisten ja asumisen sopimiseksi
- Palvelumme perustuu vapaaehtoisuuteen ja maksuttomuuteen
- Ammattilainen voi varata yhdessä asiakkaiden kanssa ajan lastenvalvojalle ja asiakkaiden luvalla osallistua ajanvarausajalle
- Ajanvaraus puhelimitse ma ja ke 10-12 ja pe 10-12, ks. [Sovinnollinen ero ja vanhemmuuden jatkuminen - Kymenlaakson hyvinvointialue](#). Tavoitat meidät myös sähköpostitse lastenvalvoja@kymenhva.fi ja kysylastenvalvojalta@kymenhva.fi
- Jonotilanne (ajanvaraus soittamalla & kutsukirje) on parhaillaan 1-2 kk, sähköisiä aikavarauksia saa tilanteesta riippuen 2 -4 viikon päähän <https://oma.hyvis.fi/login#/%20>

Kiitos